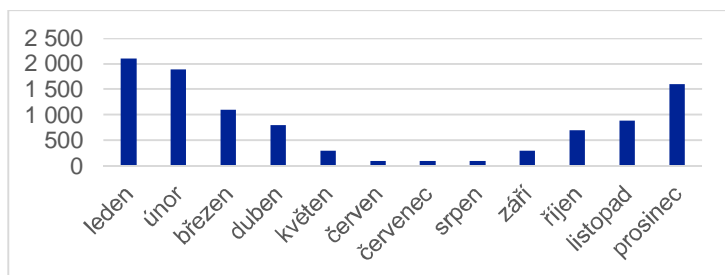

Příklad:

Hypotetický zákazník o roční spotřebě 10 000 MWh a profilem dle grafu

Možné produkty:

1) Jednorázový nákup s fixní cenou před zahájením dodávky

Jedná se obvyklý způsob pořízení plynu, kdy zákazník v jeden okamžik nakoupí celou dodávku na předem stanovené období (obvykle 1 rok, kde podkladem pro stanovení ceny je velkoobchodní produkt CAL – kalendářní rok). Z hlediska profilu, zákazník nakupuje tvar své odběrové křivky. Cena je stanovena jako fixní v Kč/MWh nebo v EUR/MWh.

MC = FIX_{CAL} např. k 17.8.2020 zákazník nakoupí dodávku 10 000 MWh v daném profilu na rok 2021 za aktuální tržní ceny; MC=13,90 EUR/MWh.

Výhoda: jednoduchost, nákup v jednom okamžiku, vhodné plánování nákladů pořízení (cen tepla)

Nevýhoda: riziko špatně zvoleného okamžiku fixace ceny, nemožnost reagovat na vývoj ceny na trhu

2) Postupný nákup ročních tranší před zahájením dodávky

Zákazníci tento produkt začali preferovat zejména kvůli jeho cenové transparentnosti a také kvůli snahám o diverzifikaci cenových rizik. Té je možné dosáhnout nákupem ve více postupných krocích, proto také název postupný nákup. A aby se při tomto způsobu nákupu zákazníci vyhnuli neustálému poptávání cenových nabídek od dodavatele, produkt poskytuje i velmi jednoduchý mechanismus cenového určení, kdy je cena zákazníka odvozena od aktuální tržní kotace, ke které je připočten (nebo která je násobena) koeficient zohledňující náklady obchodníka a ostatní platby spojené s dodávkou komodity. Zákazník se tak ve smlouvě dohodne s dodavatelem na výši koeficientu, který se přidává k tržní ceně, a následně již je na něm jen volba jednotlivých nákupních kroků dle aktuálního vývoje trhu.

$$MC = FIX_{CAL} + MP$$

kde **FIX_{CAL}** udává aktuální tržní hodnotu pro referenční trh např. německý obchodní bod NCG. **MP** je koeficient, obvykle stanovený v € za MWh.

Zákazník si nakupuje v několika krocích 10 000 MWh, v tzv. horizontálních tranších (tj. rozdělí svůj diagram na dvě stejné roční části).

Zákazník nakoupil 2 tranše 5 000 MWh, jeden obchod 1.4. za aktuální tržní cenu 13,20 a druhý obchod 1.7. za aktuální tržní cenu 12,30 a tím dosáhl výsledné ceny 12,75 EUR/MWh.

V tomto konkrétním případě by zákazník postupným nákladem ušetřil roční náklady ve výši 11 500 EUR.

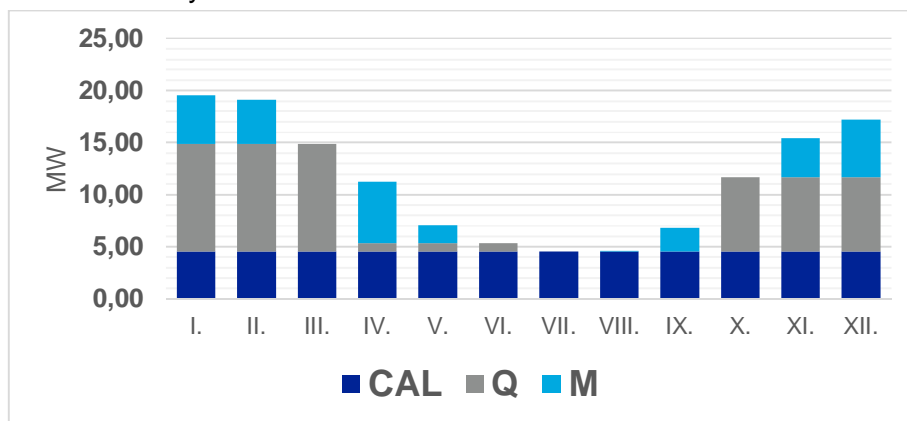
Výhoda: jednoduchý způsob omezení cenového rizika, transparentnost cenové úrovně

Nevýhoda: větší náročnost obsluhy, nemožnost reagovat na cenový vývoj v průběhu dodávky

3) Postupný nákup forwardových produktů

Jedná se o produkt, který je z pohledu vyjednávání s obchodníkem obdobný, jako produkt předchozí. Zákazník si dopředu dohodne koeficient, který je přičítán k aktuální tržní hodnotě. V předchozích produktech se vždy jednalo o roční tranše. U tohoto produktu se jedná o kombinaci standardních forwardových produktů, pomocí nichž si zákazník „vyskládá“ tvar své odběrové křivky. Jedná se o standardně kotované roční, čtvrtletní, sezonní a měsíční produkty

Příklad skladby obdobného zákazníka:

Výhoda: způsob omezení cenového rizika, transparentnost cenové úrovně, možnost reagovat na cenový vývoj v průběhu dodávky

Nevýhoda: větší náročnost obsluhy, snížená možnost plánování nákladů pořízení plynu v předstihu

4) Nákup s proměnlivou cenou

Jedná se de facto o modifikace produktu 1). Hlavním rozdílem je, že cena se stanovuje v průběhu dodávky podle předem zvoleného indexu, ke kterému se přičítá předem dohodnutý koeficient (obdobně jako u produktu 2 a 3). Obvykle se používá **měsíční**

nebo **denní index**, tzn. cena se určí v průběhu dodávky měsíc dopředu (u měsíčního indexu, v průběhu měsíce ledna se fixuje cena na únor), a nebo dokonce v průběhu dodávky u denního indexu (lednová cena je průměrem denních cen plynu v měsíci lednu).

Výhoda: způsob omezení cenového rizika, transparentnost cenové úrovně, cena odpovídající aktuální tržní hodnotě

Nevýhoda: větší náročnost obsluhy, snížená možnost plánování nákladů pořízení plynu v předstihu, velká cenová proměnlivost, obtížné plánování nákladu v předstihu

5) **Kombinace předchozích produktů**

Možnost využití spotového trhu – velkým trendem posledních let je také využití spotových produktů včetně týdenních, víkendových a zejména denních nákupů jako dodatečného nákupního zdroje, kdy tímto zákazníci zároveň opouštějí původní tržní modely s poskytovanou odběrovou flexibilitou.

Jinými slovy zákazník obvykle nechává určitou část svého diagramu objemově (ale i cenově) nezajištěnou a dokupuje (případně i prodává) potřebný objem na krátkodobém trhu. Tento způsob zvodně doplňuje všechny předchozí produkty. Míra dokupu (otevřené pozice) záleží obvykle na nutnosti zákazníka promptně reagovat na tržní změny nebo na jeho ochotě riskovat.